

חירש

נחלת אבותינו

עלון להפצת מסורת ומנהגי תימן המופץ ע"י עמותת "אחייות אחים"
בנשיאות מרן פוסק עדת תימן הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א

פרשת במדבר | ד' סיון תשפ"א | 15.05.21

פעילות העמותה

כולל יום

כולל ערב

בית כנסת בלדי

בית כנסת שאמי

שיעורי תורה

דף היומי

תהילים לילדים

גמ"חים

יציאת שבת:
20:13

כניסת שבת:
07:02

אנו שמחים להודיע על פתיחת כולל "פרי צדיק"

כולל המיוחד במסלול "יורה יורה" ברבנות הראשית
ובדגש לימוד ההלכה למעשה לפי מנהגי עדת קדש תימן
ראש הכולל הינו הגאון רבי **משה רצאבי שליט"א**

כמות האברכים מוגבלת
מלגה מוגדלת לפי עמידה בקריטריונים
להרשמה נדרש לפנות לאיתמר עובד בטלפון 053-345-3020

אישורי קבלה לכולל ינתנו אך ורק לאחר אישור ראש הכולל וחברי ההנהלה
עמותת אחיות אחים חירש בנשיאות הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

"אין לך אדם שאין לו שע"ה"

הלכות

מתוך שולחן ערוך המקוצר של הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

סימן צ"ג - המשך הלכות חג השבועות

ג] אין נוהגין בלילה זו לקרות קרית שמע שעל המטה, מאחר שאיום הולכים לישן. ולפני תפילת שחרית, נוטלים הידים שלוש פעמים כשאר ימים, אבל בלא ברכה (ואפילו אם עשה צרכיו). ומברכין כל ברכות השחר, חוץ מברכת המעביר שינה (וצריך לדלג עד סופה, שהוא בא"י גומל חסדים טובים) וכן מברכין ברכות התורה (אכן מפני שיש סוברים שאין לברך אז ברכות התורה, וכן להדר לשמוע אותן מפי אדם שישן, בכוונה לצאת ידי חובה) [ד] נוהגים לקרות האזהרות שיסד ר' שלמה בן גבירול, אחרי ההפטרה. והטעם מפני שאולי עבר אחד מהקהל על איזו מצוה, ויהרהר תשובה לתקן דרכיו. לפיכך יכוין למה שאומר הש"צ ויתבונן בפירושם: [ה] אין אצלנו המנהג לשטוח עשבים ולהעמיד אילנות בשבועות בבית הכנסת או בבתים. וכן לא נהגו לאכול מאכלי חלב, אלא בשר כשאר ימים טובים. ויש מקומות שנהגו לאכול "זלאביא" שהוא בצק מטון בהרבה שמן (וברכתו בורא מיני מזונות אפילו קבע עליו סעודתו) ואפשר שהטעם לזה מפני שהתורה נמשלה לשמן כנוצר במדרשים:

מקור המנהג לציור של אריות מעל ההיכל בבית הכנסת (מתוך קובץ תורני "דברי חפץ" חלק ט')

אותה שעה יצא להם קול מתוך ההיכל ואמר להם, ישראל ישראל בני אברהם יצחק ויעקב, אל תיראו "י ילחם לכם ואתם תחרשון". באותה שעה ירדו עליהם הערלים ואמרו להם, מה אתם משיבים למלך. אמרו, הרי אנו כולנו מתקבצים מצפים אם לתשועה או להיהרג. באותה שעה יצאו על אלפרג מן ההיכל שני אריות של אש והיו האריות מוציאים ניצוצות של אש על הערלים, והיו הורגים בהם במלכות אלפרג יותר משבעים אלף והיה המלך צווח ואומר בטלה הגזירה מכאן. מזו השעה, אין אני גוזר עליכם שום גזירה. ואפילו מס שאתם נותנים בכל שנה ושנה, אין אני לוקח מכם מס שבע שנים. וזו איגרת וחותרם שלי ושל חכמי הערלים, תהיה בידכם לאות ולצד. באותה שעה חזרו האריות למקומם לתוך ההיכל למקום שיצאו. והיתה תשועה גדולה לישראל. לקיים מה שכתוב בתורת משה "ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתי ולא געלתי לכולתם להפרי בריתי אתם כי אני יי א-להיהם".

מסכם הגר"י רצאבי שליט"א הדעת נותנת שנהגו כך אצלם זכר לנס הגדול והנורא הזה, שיצאו מן ההיכל שני אריות להפחידם ולהבהילם. וסימון לאות ולמופת, שרגלים בדרך כלל לצייר את האריות שבבית הכנסת, באופן שמשתרבות מפייהם לשונות של אש, בגוון אדום. ומובן גם-כן למה מציינים שני אריות, ולא אחד או שלושה. ונשתרש הדבר אף שנשתכחה אצלם הסיבה הראשונה לכך. ולפי זה התחיל מנהג זה רק לפני קרוב ל-400 שנה. והגם שמצינו שדנו הפוסקים בכגון דא כבר שנים רבות לפני כן, הריאה שהם לא הזכירו אריות בדווקא, ויש שלא הזכירו היכל בדווקא. וכאמור, אין הכוונה להביא ראיה מהמעשה להתיר, אלא רק להבין ולהשכיל שורש המנהג מהיכן נובע.

מתוך קובץ מעשיות שנכתב בכתב יד לפני 300 שנה הובא המעשה הבא: מעשה שהיה באשכנז שנת א'תתקל"ט לשטרות (כנהוג בתימן, והיא שנת ה'שפ"ח ליצירה כלומר לפני 390 שנה) פעם אחת גזרה מלכות אלפרג (צרפת) על ישראל שמד. והיו בה יותר על שישים אלף יהודים והיו בה אומה אחת והיא משארית היוונים, והם היו שונאים את ישראל, שכתבו בגזירותם שיכתבו ישראל על קרן השור, אין להם חלק באלוקי ישראל, והיו כולם ערלים. אמרו להם מלכות אלפרג ליוונים שיעבדו עבודתם ויכנסו בדתם והיו אומה אחת. אמרו היוונים, עד שאתם גוזרים עלינו, תגזרו גזירה על היהודים בתחילה שימירו דתם ויכנסו בדתכם, ואנחנו ויכנסו לדתכם באחרונה. מיד קראו לוקני ישראל ולחכמים שבישראל ואמרו להם: אנחנו מבקשים מכם שתיכנסו לדתנו. ואם לא - אנחנו הורגים אתכם אנשים נשים וטף, ולא נשאיר מכם שריד ופליט. מיד שאלו המִתְנֶה שלושה ימים, אם ימירו ח"ו, או ייהרגו (היינו שהסתפקו אם למות על קידוש השם, או להמיר דתם למראית עין כאנוסי ספרד) הלכו ישראל וגזרו תענית שלושה ימים, הם וגושיהם ובניהם וטפם ובהמתם וכל יונקי שדים, ולא האכילום מאומה. והיה להם בית כנסת גדול מימות בית ראשון, והלכו והתפללו בו, והיו מתענים וצועקים ומתחננים, עד שעלתה צעקתם למרום. יום שלישי לתענית התפללו תפילת המנוחה, והערלים כבר נתקבצו אצלם יותר על מאתים אלף, ובאו עליהם מכל אומה ולשון. אחר תפילת המנוחה אמרו ישראל אלו לאלו, כיצד נעשה אם חס ושלום לא יהיה לנו רווחה. קומו ונחפור בבית הכנסת ונגנוזו ספרי תורה וניהרג כולנו, ולא יקחום הערלים. מיד קמו וחפרו בתוך בית הכנסת, ועמדו בפתח ההיכל וביקשו לקחת ספרי תורה, וחזרו שלוש פעמים להיכל ולא יכלו.

אחי היקר, היכן הדרך ארץ שלך?

פעם היה מקרה, שבני זוג נסעו להילולת הרשב"י במירון. בעת שהגיעו לאחד החנוונים, פנתה האישה לבעלה - "בוא נתפוס מקום בתור לשטאל, ונעמוד ראשונים בתור!" . ענה לה בעלה: "אם צריך לדחוף בשביל זה (שזו הייתה המציאות באותו הרגע) אינו רוצה. אנו יהודים, לא גוים." זוג נוסף שמע את דברי הבעל, וענה לו בתקיפות "אנחנו ישראלים!" (וישראל יש לו את תרבות המרפקים..איפה שאפשר, דחוף מרפק). כמובן שזו דעתו, ואנו רוצים ללמד זכות, שעמ"י קדושים, ובכל יהודי יש נקודה טובה **בוודאי**. עדיף לקיים את "ונפשי כעפר לכל תהיה" מאשר לפגוע במידות. שלא נחשוב שזה קל, עבודת המידות היא עבודה שאתה קודם כל מבין עם עצמך, שבכדי לזכות למידה טובה, כל מידה באשר היא, יוקדם לכך **ביזיון!** אתה רוצה לזכך את המידות? תהיה מוכן לחוות ביזיון. ובין אם מהקרובים אליך, ובין כל סביבה אחרת.

ועוד לחזק את עניין חשיבות המידות, מובא ב"נתיבות שלום" זיע"א: בשם בעלי המוסר, "שנקל להיות בקי בש"ס ופוסקים, מאשר לעקור מידה רעה". כמה חשובות המידות שלנו. וזה מתקשר בקשר נפלא לספירת העומר. ידוע שכל יום מימי הספירה הוא כנגד מידה שבאדם. אדם צריך לרצות לעבוד על מידותיו, ודווקא לעבוד עליהן שיהיו בצד של הקדושה (כי לא עליך המלאכה לגמור), כי לתקן אותן, זה רק מי שנטע בנו אותן, רבש"ע. שזו כבר מתנה גמורה. ועוד כתב רבי חיים ויטאל זיע"א בשערי קדושה: "אין המידות מכלל תרי"ג מצוות, כי הן הכנות עיקריות אל תרי"ג המצוות וכו'".

המידות שלנו, הם הכלי להכיל את האור של התורה, של הצדיקים, של התפילה, ככתוב "יפה תורה עם דרך ארץ".

עוד מובא בספה"ק "האמרי נעם" מד'זקוב, שיש סוד הקשור לעבודת המידות, המסתתר בתוך ברכת ספירת העומר, שמה שאנו אומרים "היום כך וכך לעומר", לא סתם הוא, אלא למילה "היום", יש ר"ת "ומידת ימי מ'ה היא" (תהילים לט"ה). וראיתי שהסביר המלבי"ם על כך, שבאדם יש שני עולמות, רוחני שמושך למעלה, וגשמי שמושך מטה. ושם הוא שואל "מדת ימי מה היא?" דהיינו החיים בעולם הזה, מה מהותם? מה המידה שלהם? במילים אחרות - מה התכלית שלי בעולם הזה?

שנזכה לצעוק את זה, לפחות בספירה האחרונה לפני החג. אנו לקראת חג השבועות, חג מתן תורה, חג קדוש, שמוזב ששבועות- הוא ראש השנה לקניין התורה של כל יהודי! בו יוחלט כמה חשק ורצון יהיה לי ללמוד תורה השנה, כמה אני מתמסר על לימוד התורה, כמה אני אהיה מוכן להתמיד ולהיות נאמן ללימוד שלי, גם אם אני לא מרגיש מחובר, ובא לי רק לישון. והכי חשוב, כמה התורה הקדושה תאיר לי ותיפתח בפניי? זה חג השבועות מביא איתו וזו הדמנות לבקש ולבקש, שה' יאיר לי את החלק שלי בתורה, והוא ישנו בוודאי! (רק צריך להאמין). גם מובא בספה"ק, שבעת תפילת שחרית של החג, בברכות קרית שמע, יכוון האדם כמה שיותר בברכת "אהבת עולם", לבקש על עצמו בכל ענייני התורה, "להבין להשכיל..לשמור ולעשות וכו'". כי שם זו עת רצויה מאוד בשמיים.

"רבי מאיר אומר: כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כלו כדאי הוא לו, נקרא: רע, אהוב... ומגילין לו רזי תורה..." (אבות פרק ו' א')

כותב הבעל שם-טוב שעיקר עיסוק התורה והתפילה שידבק עצמו אל הפנימיות הרוחנית - אור אין סוף שבתוך אותיות התורה והתפילה, שהוא נקרא לימוד תורה לשמה שבזה אמר רבי מאיר "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה... ומגילין לו רזי תורה".

חג מתן תורה קרב ובא ונהגו לקרוא פרקי אבות בין פסח לעצרת כדי להיות מוכנים לקבלת תורה, ולכן אנו צריכים להתחזק בתורה, תפילה ובמידות טובות וע"י כך כל אחד ימצא את האור הפנימי הרוחני שלו.

מארי שרון ברזילי הי"ו

מספר שיבור ונמשך לטפחא במלה אלף

פְּקַדִּיהֶם לַמִּטָּה רְאוּבֵן שְׁשֶׁה וְאַרְבָּעִים אֲלֶף וְחֲמִשָּׁה מֵאוֹת: (א' כ"א)
פְּקַדִּיהֶם לַמִּטָּה שְׁמֵעוֹן תְּשַׁע וְחֲמִשִּׁים אֲלֶף וְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת: (א' כ"ג)

הטעם בתיבת "וארבעים" ובתיבת "וחמשים" הוא מעמיד בעל דרגה נמוכה וההעמדה בו אינה ארוכה אלא חצי מזמן ההעמדה של טעם מעמיד. כשמו כן הוא, תביר בארמית, שביר בלשון הקודש. והוא למעשה נמשך לטעם הטפחא שהיא בדרגת מלך שנמצאת אחריו.

כאשר כל היחידה "ששה וארבעים אלף" מחוברת במשמעות הדברים. אם נעמיד את התיבה "וארבעים" כמעמיד מלא, נקבל מספר אחר ממה שהתכוונה התורה כלומר 1,546. אך אם נבצע חצי העמדה כנדרש ונפסיק יותר בטעם הטפחא, נקבל 64,500 שהוא המספר הנכון.

דוגמא נוספת:

וְכָל־פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בִּשָּׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וְעִרְפָתוֹ וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָה תִפְדֶּה: (שמות י"ג י"ג) אם נעמיד את התיבה "אדם" כמעמיד מלא, נקבל משמעות ש' וְכָל בְּכוֹר אָדָם יִשׁ לַפְדּוֹת אוֹתוֹ בְּבִנְיָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם. אך אם נעמיד כראוי חצי העמדה בתיבה "אדם" והפסקה מלאה (זמן לקיחת נשימה) בתיבת "בְּבִנְיָה" משמעות הפסוק תהיה שיש לפדות את כל הבכור בְּבִנְיָה. רש"י כתב על הפסוק:

שְׁבַעַת יָמִים יִלְבָּשֻׁם הַכֹּהֵן תַּחְתּוֹ מִבְּגָדוֹ אֲשֶׁר יֵבֵא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְשִׁרְתָּ בִּקְדָשׁ: (שמות כ"ט ל')

לפיכך ניגנו תביר נמשך לפנינו

כלומר, תיבת "הַכֹּהֵן" אינה בהפסק ארוך, כי אז היא דבוקה במשמעות הדברים לתיבת "יִלְבָּשֻׁם" שקדמה לה, והופך הכהן להיות שם תואר כמו "ובני דוד כהנים", אלא כפי שהוכיח רש"י מהטעם תביר בתיבה "הַכֹּהֵן" שהוא נמשך לפנינו לתיבת "תַּחְתּוֹ" אשר בטעם טפחא ובו ההפסקה העיקרית ומובנו הוא שכהן זה עובד ממש. מתוך אור לפרוש הטעמים בהוצאת ר' אבישי מרחבי הי"ו

הרב רועי אושרי הי"ו

משה אבו-קרט, המכונה צ'יקו, היה טיפוס חסר מזל. בכל מקום עבודה שהוא עבד זה לא היה לא יותר מחודשיים שלושה, עד שהגיע מכתב הפיטורין. ועכשיו נעבור מצ'יקו, לגבינו הגבאי של בית הכנסת השכונתי "משכן רחל".

לגבינו הגבאי נמאס מהמבנה הישן העונה לתואר "בית כנסת". לפני שנתיים בדיוק, פרשת "ויקרא" החליט הגבאי המסור לעמוד מול הציבור, לתאר את המצב העגום ולבקש תרומות. מינומם 500 דולר למשפחה. האחים גורין יבואני המזון הורידו ראשונים 4,000 דולר, ד"ר פיניץ רופא השיניים הקשיש תרם 1,200 דולר, ריקו סולמי השיפוצניק הבטיח 1,000 דולר. תוך 7 דקות הצליח אדון גבינו לעבור בין המתפללים ולגרוף סכום המתקרב ל- 80,000 דולר. צ'יקו אבו קרט רצה שהאדמה תבלע אותו, כי גם אם תנערו אותו אין לו יותר מ- 20 שקל בכיס. מן השמים ריחמו עליו, הגבאי גבינו שהיה בשיא זחיחותו לאור ההתרמה המוצלחת, ריחף במבטו מעל צ'יקו השפוף. באותן שניות, נשבע בלבו צ'יקו: "ריבוננו של עולם, כסף אין לי, אבל אני נשבע שממחר אלמד הלכות סת"ם, ואכתוב מזווה מהודרת לבית הכנסת המשופץ שלנו". כל שעה פנויה ניצל צ'יקו ללמוד את הלכות סת"ם. לאחר שישה חודשי עבודה מסיביים צ'יקו נבחן במשמרת הסת"ם וקיבל את האישור המסמיכו לכתוב כאחד הסופרים המיומנים. בדחילו ורחימו הוא נכנס למקווה, שעה לפני זריחת החמה, כיוון כוונות, התפלל בנץ ומיד אחר כך התיישב על שולחן הכתיבה. דקה לפני שקיעת החמה הסתיימה כתיבתה, כתיבה שכולה אהבת השם. המויה המדופלם האברך היקר הרב שמואל בונים שניידר פער פיו בתמהון: "זו יצירת מופת". ערב שבת. צ'יקו עם 300 ₪ בכיס, רץ לחפש בית מזווה. הסכום הזה צריך להספיק לו גם לצרכי שבת. יש בית מזווה של 70 ₪, יש ב- 100 ₪. ויש בית מזווה מזוהב ומרשים 180 ₪ ניצב לו בקצה המדף. צ'יקו מהרהר "ישארו בכיסי 120 ₪ לקניות השבת אבל אני חייב לתת מתנה מעולה לבית הכנסת. הוא קונה את בית המזווה המהודר. היתה זו שבת מאושרת במיוחד. זיו פניו של צ'יקו זהרו כמלאך שרת. "ריבוננו של עולם" הרהר "נתת לי שבת נפלאה ב- 120 ₪ וביום א' אתן לך את מזוזת לבי". יום ראשון 20 דקות לפני תפילת מנחה הגיע צ'יקו עם המזווה בכיסו לבית הכנסת. "אדון גבינו, באתי להתקין בבית הכנסת, מזווה מהודרת שכתבתי". "צדיק שלי" השיב גבינו "המזווה באמת יפהפיה, אבל אתה יודע שלהתקין מזווה בבית הכנסת שלנו זו זכות גדולה ששווה לא פחות מ- 1,000 דולר תרומה". צ'יקו הרגיש שהדם נופל לו לרגליים. פניו החווירו. מאיפה ימציא 1,000 דולר. לפתע הגיח למטבח בית הכנסת צ'רלי בן לולו, ובלשונו העממית תיאר לפניו את אומללותו של חתן צעיר שנישא לפני שבוע. "באמת מסכן זה החתן. כואב הלב עליו. סבתא שלו מסילדה טולדנו הכניסה אותו ואת הכלה שלו למחסן קטן בחצר שלה. וגם כן מסילדה שלחה אותו אליך גבינו, שתביא לנו את הספרים "חנוכת בית" שיש היום חנוכת בית אז היא אמרה שנבוא" **המשך בשבוע הבא אי"ה**

בית הכנסת
"עץ חיים" נוסח בלדי
גפן 17 בחניה

בית הכנסת
"שתילי זיתים" נוסח שאמי
אלון 9 ביה"ס מעיין האמונה קומה 2

שיעורים בימות החול
ביה"כ הבלדי

שיעור הדף היומי
ע"י מג"ש דניאל אהרון
20:30

שיעור הלכה ומוסר
ע"י הרב ליאור ידעי
יום חמישי, 21:30

שיר השירים - 18:40
מנחה - 19:00
שחרית תיקון - 07:00
המהולל - 07:15
מנחה - 16:30

שחרית בחול - 06:45
מנחה וערבית - סמוך

ער"ש - פלג המנחה
שיר השירים - 18:42
מנחה וקבלת שבת - 19:02
תיקון והודו - 07:00
שחרית שבת - 07:30
מנחה משותפת - 16:30 (בביה"כ הבלדי)
מתמאנה - 19:33
ערבית מוצ"ש - 20:03

שיעור תורה משותף בש"ק הלכות ומנהגים - 15:30 ביה"כ הבלדי

תהילים לבנים נוסח ספרדי
ביה"כ השאמי - 14:10

תהילים לבנות
ביה"כ המרוקאי - 13:00

תהילים לבנים נוסח תימן
ביה"כ השאמי - 13:10

* הפצת העלון להצלחתו של אברהם קטיעי וב"ב

למעוניינים לזכות
בהחזקת אברך בלימודי הכולל
"הסכם יששכר וזבולון"
לפרטים:
איתמר עובד 053-3453020
להעברה בביט: 054-6812981

* העלון טעון גניזה

בית הכנסת	כתובת	שיר השירים	מנחה וקבלת שבת	שיעורי תורה	שחרית	מנחה	ערבית מוצ"ש
דרכי אבות (בלדי)	אתרוג 5	25 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אסף טייבי 16:00	07:15	17:00	10 דק לפני צאת שבת
אמונה ודעת (נוסח תימן)	כלנית 20 שכ' הפרחים	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	רמב"ם הרב מנחם 14:30	07:00	16:00	10 דק לפני צאת שבת
שיר חדש (בלדי)	אורן (חזון שמעון)	20 דק לפני כניסת שבת	5 דק אחרי כניסת שבת	הרב ליאור ידעי 16:30	07:30	17:15	5 דק לפני צאת שבת
ויאמר ליעקב (שאמי)	רימון 8 (כנפי רוח)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב שאול יוסף 15:45	07:30	17:00	10 דק לפני צאת שבת
תפארת בנים (נוסח תימן)	מרגלית 5 (תלמי הדר)	20 דק לפני כניסת שבת	בכניסת השבת	הרב אברהם בן אסולין 17:30	08:00	17:00	10 דק לפני צאת שבת

אי"ה כל יום שישי תתקיים מכירת מאכלים תימניים

סלף תימני מקורי | ג'חנן ביתי | פרנה | לחוח | חילבה | סחוג

המכירה תתקיים בין השעות 08:00-13:00 (או עד גמר הסחורה)
ברחבת בית הכנסת "מקדש שלמה" - לעבדך באמת, רחוב ספיר 28

לפרטים והזמנות: 0533-175286
(הזמנה בכמויות גדולות - בתיאום מראש)

פרטי חשבון לתרומות: בנק לאומי (10) סניף 954 מס' חשבון 7152226 | להעברה בביט: 054-6812981

לפניות: ר' יאיר שרפי 052-7166601 איתמר עובד 053-3453020
לפניות במייל/תגובות ניתן להשאיר הודעה בכתובת na0546812981@gmail.com